

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

Pismo wysłano
dnia 25.03.2021

00374321

LPO.410.001.04.2021

Pan
Jakub Zieliński
Prezes
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Poznaniu
ul. Ratajczaka 10/12,
61-615 Poznań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. – wykonanie planu finansowego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Sąd Administracyjny, w Poznaniu, ul. Ratajczaka 10/12, 61-615 Poznań (dalej - Sąd).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jakub Zieliński, Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, od 10 kwietnia 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Jerzy Stankowski, od 10 kwietnia 2015 r. do 9 kwietnia 2020 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler/Kontrolerzy	Maciej Andrzejewski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/16/2021 z 26 stycznia 2021 r. (akta kontroli str. 1-7, 209)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2020 r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych,
Zakres kontroli	– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości i rzetelności sporządzania sprawozdań. Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego. Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku działań kontrolnych, polegających na analizie: – realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków, – wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia, – wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, – stanu zobowiązań, – prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań, – stosowanych przez dysponenta III stopnia procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego na 2020 r. przez Wojewódzki Sąd Administracyjny.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 6,0% ogółu wydatków Sądu stwierdzono, że zostały one poniesione w sposób celowy i oszczędny, zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³ (dalej – ufp). Badanie prawidłowości udzielenia dwóch zamówień publicznych, z tego jednego o wartości nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 30 tys. euro oraz jednego w trybie przetargu nieograniczonego, o którym mowa w art. 39 ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych⁴ (dalej - pzp), wykazało, że wydatków dokonywano zgodnie z pzp oraz obowiązującymi w Sądzie wewnętrznymi regulacjami przy zachowaniu zasady konkurencyjności i przejrzystości wyboru wykonawcy.

Sprawozdania budżetowe oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Dane wykazane w tych sprawozdaniach, poza kwotą planu wydatków w rocznym sprawozdaniu Rb-BZ1 z wykonania wydatków budżetu państwa w układzie zadaniowym, wynikały z ewidencji księgowej. Stosowany w Sądzie system kontroli zarządczej nie zapobiegł wystąpieniu tej nieprawidłowości, która, z uwagi na skalę i charakter, nie miała wpływu na sformułowanie pozytywnej opinii o sprawozdaniach.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częstkowej⁵ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

OBSZAR Opis stanu faktycznego

Zrealizowane przez Sąd dochody w 2020 r. wyniosły 2 911,8 tys. zł i były wyższe o 20,6 % od kwoty zaplanowanej (2 415,0 tys. zł), a także o 29,7% od dochodów wykonanych w 2019 r. (2 244,9.tys. zł). Wykonane w 2020 r. dochody pochodziły głównie z wpływów z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa (2 514,4 tys. zł, tj. 86,4% dochodów ogółem) oraz spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych (304,5 tys. zł, tj. 10,5% dochodów ogółem). Uzyskano także wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów, w kwocie 6,5 tys. zł, co stanowiło 651,4% dochodów zaplanowanych.

W trakcie 2020 r. plan dochodów Sądu został przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie (dalej: NSA) zmniejszony o kwotę 300 tys. zł, w paragrafie 0630 (Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego) oraz zwiększony o kwotę 10,0 tys. zł w paragrafie 0580 (Wpływy

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305.

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 z późn. zm. t.j. (uchylona z dniem 1 stycznia 2021 r.).

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych).

(akta kontroli str.8-11, 22, 124-126, 129, 159-172, 202, 342)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że plan wpływów z tytułu kosztów sądowych oraz innych opłat, na które składają się uiszczane wpisy sądowe oraz opłaty kancelaryjne został umniejszony na początku listopada 2020 r., ponieważ na koniec października brakowało do jego wykonania 500,0 tys. zł. Natomiast przekroczenie planowanych dochodów na koniec roku wynikało ze znacznie przekraczających średnią, wpłat, niemożliwych do przewidzenia, a dokonanych w grudniu 2020 r. Dodał, że także wpłaty na rzecz Sądu odszkodowań majątkowych za straty powstałe w jego siedzibie były trudne do zaplanowania.

(akta kontroli str. 343-356)

Należności pozostałe do zapłaty na 31 grudnia 2020 r. wyniosły 1,3 tys. zł i były wyższe o 0,8 tys. zł, tj. o 160,0% od stanu tych należności na koniec roku 2019. Stanowiły one w całości zaległości netto i dotyczyły nieuiszczonych, przez strony postępowań, opłat kancelaryjnych za sporządzenie uzasadnienia wyroku. Wzrost zaległości w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. wynikał z przypisania w 2020 r. jedenastu należności w kwocie 1,1 tys. zł.

(akta kontroli str.129, 159-160, 199, 551-630)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Pomimo, uprawomocnienia się w styczniu 2017 r. i listopadzie 2019 r. zarządzeń przewodniczących wydziałów Sądu o wezwaniu do uiszczenia opłaty kancelaryjnej, wzywających do zapłaty trzech należności w łącznej kwocie 0,3 tys. zł, przypisu tych należności w księgach rachunkowych Sądu dokonano:

- 30 stycznia 2020 r. – w kwocie 0,1 tys. zł,
- 9 września 2020 r. – w kwocie 0,1 tys. zł,
- 10 grudnia 2020 r. – w kwocie 0,1 tys. zł,

tj. po upływie od 10 miesięcy do przeszło trzech lat od daty uprawomocnienia się tych zarządzeń.

Naruszało to § 14 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych⁶, zgodnie z którym państwowe jednostki budżetowe prawidłowo i terminowo ustalają należności z tytułu dochodów budżetu państwa oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷, w myśl którego do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Nieujęcie należności w kwocie 0,3 tys. zł w księgach rachunkowych Sądu w styczniu 2017 r. i listopadzie 2019 r. odpowiednio zniekształcało ich obraz prezentowany w sprawozdaniach Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych oraz w sprawozdaniach Rb-N w zakresie operacji finansowych za IV kwartał o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za lata 2017-2019, a także w okresie od stycznia do września 2020 r.

⁶ Dz. U. z 2019 r. poz. 1718.

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 217 tj. ze zm.

Dopuszczenie do powstania w Sądzie tych nieprawidłowości było wynikiem nieprzestrzegania postanowień § 4 ust. 2 zasad ewidencjonowania i ściągania należności sądowych⁹, zgodnie z którym kartę dłużnika należało sporządzić niezwłocznie po stwierdzeniu prawomocności orzeczenia nakładającego na stronę obowiązek uiszczenia kosztów sądowych.

(akta kontroli str.67-69, 551-630)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że: - w jednym przypadku, należność została przypisana na karcie dłużnika po zwrocie akt przez NSA, który rozpoznawał sprawę w związku ze skargą kasacyjną; - w jednej sprawie przypisu dokonano po rozpoznaniu wniosku o przyznanie prawa pomocy i zwolniono z opłaty kancelaryjnej, a na jego terminowość wpływ miało zawieszenie biegu terminów sądowych, w okresie od 31 marca 2020 r. do 23 maja 2020 r. w związku z COVID-19; - w jednej sprawie przypisu dokonano po wielokrotnym wezwaniu strony do uiszczenia opłaty.

(akta kontroli str.373-384, 404-415)

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Zaplanowane na 2020 r. wydatki Sądu w kwocie 32 676,0 tys. zł zostały w trakcie roku zmniejszone per saldo o 2 036,0 tys. zł⁹. Zrealizowane w 2020 r. wydatki wyniosły 30 256,3 tys. zł, co stanowiło 98,7% planu po zmianach (30 640,0 tys. zł) oraz 107,5%, wydatków wykonanych w 2019 r. (28 140,2 tys. zł).

W 2020 r. zablokowane zostały planowane wydatki Sądu w kwocie 2 932,0 tys. zł, dotyczące w szczególności: wynagrodzeń osobowych sędziów oraz asesorów sądowych (1 600,0 tys. zł), pochodnych od wynagrodzeń (270,0 tys. zł), kosztów postępowania sądowego (200,0 tys. zł) oraz uposażenia sędziów w stanie spoczynku (618,0 tys. zł). Podstawą zablokowania tych wydatków były:

- decyzja Prezesa NSA, z 5 listopada 2020 r., wydana na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w związku z czasochłonnością przebiegu wieloinstancyjnych procedur wyłaniania i weryfikacji kandydatów na stanowiska orzecznicze oraz decyzja z 21 grudnia 2020 r. wydana na podstawie art. 177 ust. 1 oraz ust. 3 pkt 2 ufp, w związku z powstaniem oszczędności, w szczególności w zakresie kosztów postępowania sądowego,

- decyzja Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, z 26 listopada 2020 r., wydana na podstawie art. 31 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹⁰ w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków w budżecie państwa.

(akta kontroli str.8-53, 124-125, 127-128, 131-158, 173-189, 192, 202, 210-223)

⁹ Zarządzenie nr 2/06 Prezesa Sądu bez daty podpisania (z mocą obowiązywania od 1 czerwca 2006 r.)

⁹ Zmiany wprowadzone zostały na podstawie ośmiu decyzji Prezesa NSA, (z tego sześciu w sprawie zwiększenia planu wydatków Sądu o 1 083,0 tys. zł oraz trzech w sprawie zmniejszenia planu wydatków Sądu o 187,0 tys. zł) oraz dwóch decyzji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej w sprawie zmniejszenia planu wydatków o 2 932,0 tys. zł, na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 tj. z późn. zm.) oraz zmieniającej jej ustawy z dnia 31 marca 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.).

¹⁰ Dz. U. poz. 1842 z późn. zm. tj.

W Sądzie w 2020 r. nie zwiększono planu wydatków środkami z rezerwy ogólnej i rezerw celowych. Sąd nie realizował również wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str.228-229, 680-681)

Wykonane w Sądzie w 2020 r. wydatki bieżące wyniosły 25 064,1 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach i były wyższe o 1 755,7 tys. zł (tj. o 7,5%) od wydatków bieżących zrealizowanych w 2019 r. W strukturze tych wydatków dominującą pozycję (82,0% ogółu) stanowiły wynagrodzenia osobowe sędziów i pracowników administracyjnych wraz z pochodnymi. Wyniosły one 20 543,0 tys. zł i stanowiły 99,7% planu po zmianach oraz 106,2% wydatków wykonanych w tym zakresie w roku 2019. Pozostałe wydatki bieżące Sądu dotyczyły: usług (1 144,1 tys. zł, tj. 4,6% ogółu tych wydatków), pożyczek na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów (750,0 tys. zł, tj. 3,0% ogółu tych wydatków), zakupu energii (556,3 tys. zł, tj. 2,2% ogółu tych wydatków), usług remontowych (541,9 tys. zł, tj. 2,2% ogółu tych wydatków) oraz kosztów postępowania sądowego (501,1 tys. zł, tj. 2,0% ogółu tych wydatków).

(akta kontroli str.127-128, 131-158, 189-192, 223, 334)

Na świadczenia na rzecz osób fizycznych wydatkowano w 2020 r. 5 176,0 tys. zł, tj. 99,8% planu po zmianach. Wydatki te były wyższe od wykonanych w 2019 r. o 344,3 tys. zł (tj. o 7,1%). Wzrost tych wydatków był związany z przejściem w stan spoczynku dwóch sędziów Sądu, którym wypłacono uposażenie, odprawy emerytalne oraz ekwiwalent za niewykorzystany urlop.

(akta kontroli str. 127-128, 131-158, 223, 343-356)

Zrealizowane w 2020 r. wydatki majątkowe w kwocie 16,1 tys. zł (0,1% wydatków ogółem) stanowiły 80,6% planu po zmianach (20,0 tys. zł). W pierwotnym planie wydatków Sądu nie zaplanowano wydatków majątkowych. Na podstawie decyzji Prezesa NSA, plan wydatków majątkowych Sądu został w trakcie 2020 r. zwiększony o 20,0 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup zestawu do prowadzenia wideokonferencji.

(akta kontroli str. 10-11,14-15, 25, 173-188, 223, 230-231, 306)

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie¹¹ w Sądzie wyniosło 128,7 etatu i pozostawało na zbliżonym poziomie jak w roku 2019 (128,4 etaty).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 2020 r. na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 12 121,6 zł i było wyższe o 5,3%, tj. o 609,9 zł od przeciętnego wynagrodzenia w roku poprzednim (11 511,7 zł).

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że wzrost wynagrodzeń w 2020 r. spowodowany był zwiększeniem funduszu wynagrodzeń o 900 zł na etat pracowniczy w grupie pracowników nieobjętych systemami mnożnikowymi oraz wzrostem przeciętnego wynagrodzenia stanowiącego podstawę dla obliczenia wynagrodzeń dla osób objętych mnożnikowym systemem.

Limit wydatków przewidzianych na wynagrodzenia w planie finansowym Sądu na 2020 r. nie został przekroczony.

(akta kontroli str. 189, 192, 334, 343-346, 349-356)

W 2020 r. Sąd zawarł siedem umów zleceń w kwocie 4,7 tys. zł, z tego sześć umów, w kwocie 4,1 tys. zł z sędziami Sądu na opracowanie ocen kwalifikacyjnych kandydatów na wolne stanowisko asesora sądowego oraz jedną umowę z

¹¹ W przeliczeniu na pełne etaty.

podmiotem zewnętrznym na przeprowadzenie wykładu dla sędziów, asystentów sędziów i referendarzy sądowych. W okresie tym nie zatrudniano pracowników na podstawie umowy zlecenia trwającej sześć miesięcy lub dłużej, lub powtarzanej nieprzerwanie przez ten okres.

(akta kontroli str. 223, 333, 343-346, 349-356)

W okresie od marca do grudnia 2020 r. udział procentowy liczby osób pracujących w trybie pracy zdalnej przedstawiał się następująco: marzec 9,6%, kwiecień 42,4%, maj 23,3%, czerwiec 4,2%, lipiec 2,9%, sierpień 1,2%, wrzesień 3,1%, październik 3,8%, listopad 2,6%, grudzień 5,4%.

W Sądzie nie określono w formie pisemnej warunków wykonywania przez pracowników pracy zdalnej w związku z ogłoszonym stanem epidemii. Prezes Sądu wyjaśnił, że rozliczenie pracy sędziów odbywało się wyłącznie poprzez bieżącą kontrolę wykonania liczby spraw, do których załatwiania był zobowiązany na podstawie przepisów i unormowań wewnętrznych¹²; w przypadku referendarzy sądowych, z uwagi na powierzenie im załatwiania wszystkich spraw z zakresu tzw. „prawa pomocy”, dla rozliczenia ich pracy nie miało znaczenia czy jest ona wykonywana w trybie stacjonarnym czy w formie pracy zdalnej; warunki wykonywania pracy zdalnej przez asystentów sądowych określali przewodniczący wydziałów Sądu oraz poszczególni sędziowie; w odniesieniu do pozostałych pracowników administracyjnych wydziałów orzecznich oraz pracowników obsługi wprowadzono elastyczną formułę określania warunków pracy zdalnej a analiza wykonania konkretnych czynności dokonywana była przez kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych Sądu. Prezes Sądu stwierdził ponadto, że na tryb wykonywania pracy przez pracowników miały też wpływ zasady wprowadzone w Sądzie w związku z pandemią, w szczególności: obowiązek zakrywania ust i nosa, noszenia rękawiczek ochronnych, pomiaru temperatury; ograniczenia możliwości poruszania się w budynku Sądu; ograniczenie lub wstrzymanie przyjmowania interesantów przez Wydział Informacji Sądowej, kasę Sądu oraz biuro podawcze; uruchomienie sali rozpraw z przeznaczeniem dla publiczności wyposażonej w system audio-wideo, umożliwiający prowadzenie rozpraw w trybie on-line; zmiana wewnętrznego obiegu dokumentów; wprowadzenie dyżurów w sekretariatach i rotacyjnego systemu pracy; zapewnienie odpowiednich norm odległości w pracy poprzez przeniesienie pracowników do innych wolnych pomieszczeń biurowych; wprowadzenie ochrony przed zakażeniem dla pracowników powyżej sześćdziesiątego roku życia.

Kwota oszczędności związana ze świadczeniem pracy zdalnej (w odniesieniu do wydatków poniesionych w 2019 r.) wynosiła, co najmniej 285,1 tys. zł. i dotyczyła m.in.: podróży służbowych (27,7 tys. zł), materiałów i wyposażenia (158,9 tys. zł), oraz zakupu energii (59,3 tys. zł), usług pocztowych (39,2 tys. zł).

Z wyjaśnień Prezesa Sądu oraz zestawienia sporządzonego przez Kierownika Oddziału Administracyjno-Gospodarczego Sądu wynikało, że wydatki poniesione przez Sąd w związku z pandemią wyniosły 77,3 tys. zł i dotyczyły: montażu osłon zabezpieczających z płyty plexi, zakupu: ozonatorów, stacji do dezynfekcji rąk, kamery termowizyjnej, środków ochrony osobistej oraz płynów do dezynfekcji, a także sprzętu do wideokonferencji.

(akta kontroli str. 298-332,)

Zobowiązania Sądu na koniec 2020 r. wyniosły 1 494,8 tys. zł i były o 142,8 tys. zł (o 10,6%) wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2019 r. (1 352,0 tys. zł). Dotyczyły

¹² Tzw. „pensum”.

one głównie dodatkowego rocznego wynagrodzenia w kwocie 1 350,6 tys. zł. Wzrost zobowiązań z tego tytułu spowodowany był coroczną waloryzacją wynagrodzeń w grupach zawodowych objętych mnożnikowym systemem wynagradzania, tj. sędziów, asesorów sądowych i referendarzy sądowych. W 2020 r. w Sądzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 70-71, 131-134, 477-549)

Badaniem pod kątem legalności, gospodarności, rzetelności i celowości dokonywania w 2020 r. wydatków objęto 71 dowodów księgowych na kwotę 1 829,3 tys. zł, (tj. 6% ogółu wydatków Sądu). Próbę do badania, spośród wydatków pozapłacowych, wylosowano z zastosowaniem metody monetarnej (41 dowodów w kwocie 1 421,8 tys. zł)¹³ oraz dobrano w sposób celowy (30 dowodów w kwocie 407,5 tys. zł). Analizowane dowody księgowe dotyczyły wydatków bieżących w kwocie 1 813,2 tys. zł oraz wydatków majątkowych w kwocie: 16,1 tys. zł. W wyniku badania stwierdzono, że wydatków dokonano w granicach kwot określonych w planie finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki. W badanej próbie nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności.

(akta kontroli str. 224-227, 631-662)

W ramach powyższej próby badaniem objęto dwa zamówienia o wartości 523,9 tys. zł, z tego:

- postępowanie o wartości 68,3 tys. zł na wymianę uszkodzonej studni wraz z pompą zamontowaną na wjeździe na teren Sądu, przeprowadzone w oparciu o wewnętrzne przepisy udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej 30 tys. euro,

- postępowanie o wartości 455,6 tys. zł na usługę w zakresie ochrony i dozoru mienia oraz obiektu Sądu, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego.

W wyniku badania tych postępowań nie stwierdzono naruszeń przepisów wewnętrznych jak i przepisów pzp.

(akta kontroli str. 232-295, 663-669)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Sądu na 2020 r. w zakresie wydatków budżetu państwa.

W wyniku kontroli 6,0% ogółu wydatków Sądu stwierdzono, że zostały one poniesione w sposób celowy i oszczędny, zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ustawie o finansach publicznych.

¹³ Metoda uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

3. Sprawozdawczość

3.1 Sprawozdania

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania przez Sąd rocznych sprawozdań budżetowych za 2020 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

oraz sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych Sądu, za wyjątkiem sprawozdania Rb-BZ1, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

W Sądzie obowiązywało Zarządzenie nr 5/19 Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) z 15 maja 2019 r. w sprawie zasad sporządzania sprawozdań jednostkowych przez Oddział Finansowo-Budżetowy WSA w Poznaniu. Zasady te m. in. zobowiązywały do sporządzania sprawozdań na podstawie analitycznego zestawienia obrotów i sald zakończonego okresu.

W zarządzeniu nie zdefiniowano powiązań poszczególnych pozycji sprawozdań z księgami rachunkowymi oraz nie określono, kto sprawozdania te sprawdza/weryfikuje pod kątem zgodności z ewidencją księgową oraz pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli str.124, 127-130, 133-134, 160, 174-185, 189-208, 433-476, 670-692)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Sprawozdanie roczne z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2020 r., podpisane 18 lutego 2021 r. i przesłane do NSA w Warszawie 19 lutego 2021 r., sporządzone zostało nieprawidłowo. Dane wykazane, w kol. 9–14 „Plan po zmianach” nie były zgodne z obrotami po stronie Wn konta 990 „Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym”. W kol. nr 9 „Plan po zmianach. Ogółem” wykazano kwotę 30 660 000 zł, podczas gdy w ewidencji księgowej Sądu - obroty po stronie Wn konta 990 „Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym” wynosiły 30 640 000 zł. Nieprawidłowość była wynikiem ujęcia w kol. nr 12 „Plan po zmianach. Budżet państwa, z tego: Pozostałe wydatki” kwoty 20,0 tys. zł planowanych wydatków majątkowych. Za powstanie tej nieprawidłowości odpowiedzialny był pracownik, który nieprawidłowo sporządził sprawozdanie Rb-BZ1, a także Główny Księgowy odpowiedzialny za zweryfikowanie danych wykazanych w tym sprawozdaniu. W dniu 4 marca 2021 r. sprawozdanie zostało skorygowane i przekazane do NSA.

(akta kontroli str.173-188, 433-437, 472, 686-687)

Jak wyjaśnił Dyrektor Sądu, było to wynikiem błędu pracownika Sądu, który wypełniając sprawozdanie podwójnie ujął kwotę 20,0 tys. zł, dot. planowanych wydatków majątkowych. Dodał, że pomyłka ta nie została zauważona i skorygowana przez Głównego Księgowego, gdyż okres sporządzania sprawozdania był wyjątkowo pracochłonny i wystąpiła kumulacja konieczności wykonania szczególnie pilnych zadań w dziale księgowości.

(akta kontroli str. 362-365, 426-432)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

Roczne sprawozdania budżetowe Sądu zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Kwoty wykazane w tych sprawozdaniach, za wyjątkiem sprawozdania Rb-BZ1, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej, w którym nie określono osób odpowiedzialnych za weryfikację danych w sprawozdaniach, nie zapewnił rzetelności w sporządzaniu tego sprawozdania. Stwierdzona nieprawidłowość z uwagi na skalę i charakter, nie miała jednak wpływu na sformułowanie pozytywnej opinii o sprawozdaniach.

V. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. terminowe ustalanie i ujmowanie w księgach rachunkowych należności z tytułu dochodów budżetowych,
2. wprowadzenie rozwiązań organizacyjnych zapewniających poprawną weryfikację i rzetelne wykazywanie danych w sprawozdaniach.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie¹⁴ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

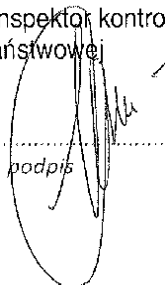
¹⁴ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 25 marca 2021 r.

Kontroler
Maciej Andrzejewski
Starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu
Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

